

Esitys johtosäännöksi (luonnos)

Nimi

Kalajoen vesistöalueella toimivan vesienhoidon neuvottelukunnan virallinen nimi on **Kalajoen vesienhoitoryhmä**.

Toiminta-ajatus ja tavoitteet

Neuvottelukunta on avoin keskustelufoorumi, johon voivat osallistua kaikki vesienhoidosta kiinnostuneet toimijat, eivät kuitenkaan yksityishenkilöt.

Kalajoen vesienhoitoryhmän tavoitteina ovat Kalajoen vesistöalueen hyvä ekologinen tila, virkistyskäytön parantaminen, () sekä tietoisuuden ja yhteensovittamisen edistäminen vesienhoidossa. Neuvottelukunta pyrkii myös yhteistyön lisäämiseen sekä luonnon ja ihmistoiminnan välisen tasapainon edistämiseen. Vesienhoitoryhmä toimii paikallisista lähtökohdista, ja sen tehtävänä on edistää vesienhoitotyötä Kalajoen vesistöalueen suurissa ja pienissä vesistöissä.

Tehtävät

Kalajoen vesienhoitoryhmä tukee toiminnallaan vesienhoitohankkeiden toteutumista tekemällä aloitteita sekä edesauttamalla toteuttajien ja rahoittajien kohtaamista. Toiminnan painopisteessä on lisäksi tiedottaminen ja neuvonta, paikallisten toimijoiden aktivointi sekä erilaisten tavoitteiden ja arvojen yhteensovittaminen.

Vesienhoitoryhmä

- kuulee Kalajoen yhteistarkkailun tuloksia ja ottaa kantaa tarkkailuohjelmaan
- kuulee ajankohtaisista hankkeista alueella ja etsii tarpeellisille hankeille toteuttajia sekä rahoitusta
- ottaa paikallisena sidosryhmänä kantaa aluetta koskevien vesienhoitohankkeiden toteutukseen
- laatii yhteisiä aloitteita ja ehdotuksia vesienhoidon kehittämiseksi Kalajoen vesistöalueella
- verkostoituu vesistökuunnostusten saralla
- tiedottaa toiminnastaan ja tärkeäksi katsomistaan hankkeista paikallisissa ja alueellisissa medioissa
- *osallistuu Oulujoen-lujoen vesistöalueen vesienhoidon suunnitteluun kommentoimalla vesienhoitosuunnitelmaa ja toimenpideohjelmaa*

Vesienhoitoryhmän työskentely perustuu toimintasuunnitelmaan, jota päivitetään säännöllisesti.

Kokoontuminen

Kalajoen vesienhoitoryhmä kokoontuu neuvottelukuntana noin kaksi kertaa vuodessa syksyllä ja keväällä.

Sihteeri kutsuu kokoukset koolle ja valmistelee ne yhdessä työryhmän kanssa.

Järjestäytyminen

Kokousten järjestämisestä, koolle kutumisesta ja muusta sihteerityöstä ovat toistaiseksi vastuussa kunnat vuorotellen. // *Neuvottelukunnassa edustettuina olevien organisaatioiden keskuudesta valittu pysyvä sihteeri vastaa kokousten järjestämisestä, koolle kutumisesta ja tiedotuksesta.*

Neuvottelukunnan puheenjohtaja vaihtuu jokaiseen kokoukseen. Neuvottelukunta valitsee jokaisen kokouksen lopussa keskuudestaan seuraavan kokouksen puheenjohtajan. Kokouksen ajankohdasta päätetään edellisessä kokouksessa.

Neuvottelukunnan jäsenistä nimetään työryhmä, joka valmistelee kokoukset yhdessä sihteerin kanssa. Työryhmä kokoontuu sihteerin kutumana vähintään kerran ennen kutakin vesienhoitoryhmän kokousta. Sihteeri toimii myös vesienhoitoryhmän tiedottajana ja yhteyshenkilönä ja vastaa Meidän Kalajoki -verkkosivuston päivittämisestä (www.meidankalajoki.fi).

Kokoukset lähetetään noin kaksi viikkoa ennen kokousta. Sihteeri laatii kokouksista pöytäkirjan, joka tarkistetaan seuraavassa kokouksessa.

Vesienhoitoryhmän toiminnan rahoitusmahdollisuuksia tarkastellaan säännöllisesti.

Tiedottaminen

Sisäinen tiedotus hoidetaan sihteerin toimesta. Kokousten pöytäkirjat julkaistaan myös Meidän Kalajoki -verkkosivustolla.

Vesienhoitoryhmä tiedottaa harkintansa mukaan toiminnastaan ja aloitteistaan eri tiedotusvälineissä. Tiedotteiden ensisijainen laatija ja yhdyshenkilö on sihteeri. Työryhmä osallistuu viestinnän suunnitteluun. Lisäksi neuvottelukunnan muut jäsenet huomioivat vesienhoitoryhmän viestinnän tarpeet omassa toiminnassaan.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2014 (luonnos)

Tausta

Kalajoen vesistöalueen joet ja järvet ovat vuonna 2013 julkaistun ympäristöhallinnon ekologisen tilan luokittelun mukaan pääosin tyydyttävässä tai välttävissä tilassa. Tila on osassa vesimuodostumia kohentunut verrattuna edelliseen, vuonna 2008 valmistuneeseen luokitteluun, mutta tehtävää on vielä paljon. Vesien hyvä tila on tavoitteena lähes koko vesistöalueella viimeistään vuoteen 2021 mennessä.

Joki on olennainen osa Kalajokilaakson ja Vääräjokilaakson maisemaa. Jokien mahdollisuuksia alueensa imagon rakentamisessa ei ole vielä parhaalla mahdollisella tavalla hyödynnetty. Erityisesti joen latvoilla myös järvet ovat merkittävä osa asuinympäristöä. Vesistöt tarjoavat paitsi maisema-arvoja, myös monipuolisia mahdollisuuksia virkistyskäyttöön, kuten kalastamiseen, veneilyyn, melontaan, uintiin, retkeilyyn ja muuhun ulkoiluun.

Kunnat, ELY-keskus ja yksityiset toimijat, kuten omista rannoistaan ja kalavesistään huolestuneet asukkaat, ovat tehneet alueella paljon työtä vesien tilan parantamiseksi. Kalajoen vesistöalueella ei kuitenkaan ole aikaisemmin ollut koko valuma-alueen kattavaa yhteistyötä. Hallinnolliset rajat ylittävän yhteistyön odotetaan ennen muuta edistävän valuma-alueen käsittelemistä kokonaisuutena. Verkostoituminen valuma-alueen sisällä ja toisaalta yhteistyö muiden kansallisten toimijoiden kanssa tuottavat hyötyä, kun tieto lisääntyy ja opitaan toisten kokemuksista.

Vesienhoitoryhmän työskentelyn pohjan muodostaa Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma ja siihen liittyvä toimenpideohjelma. Vesienhoitosuunnitelman tavoitteita on täydennetty ja priorisoitu vesienhoitoryhmän kokouksissa Meidän Kalajoki – Vesienhoito käytännön työnä Kalajoen valuma-alueella -esiselvityshankkeen aikana sekä Vesiensuojelutoimenpiteiden kustannustehokkuuden (KUTOVA) tarkastelussa Kalajoen valuma-alueella. Lähtökohtana on, että paikallinen näkemys tuo toiminnalle lisäarvoa. Huolenaiheina ovat muun muassa vedenkorkeuden vaihtelu ja rantojen eroosio, vääristyneet kalakannat, järvien sisäinen kuormitus sekä voimistuneet kesätulvat. Myös uusien sukupolvien kiinnostus vesienhoitoon tulee saada heräämään ja etsiä uusia tekijöitä hankkeiden toteuttamiseen.

Kalajoen vesienhoitoryhmän työskentely tukee Pohjois-Pohjanmaan vesienhoidon yhteistyöryhmän sekä Kalajoen tulvaryhmän toimintaa.

Tavoitteet ja tehtävät

Kalajoen vesienhoitoryhmän tavoitteena on edistää alueen vesistöjen kohenemista hyvään ekologiseen tilaan. Tämä edellyttää muun muassa ravinne- ja kiintoainekuormituksen vähentämistä. Vesienhoitohankkeita, kuten kalatalouskunnostuksia ja järvien kunnostuksia edistetään ja tuetaan veden laadun parantamiseen tähtääviä toimia. Lisäksi tavoitteena on

kestävän virkistyskäytön ja matkailun mahdollisuuksien lisääminen ja Kalajoen arvostuksen kasvattaminen. Joen tulee rikastaa maisemaa. Tietoa vesien tilasta ja hoidosta viedään lähelle kuntalaista.

Vesienhoitoryhmä

- kuulee Kalajoen yhteistarkkailun tuloksia
- kuulee ajankohtaisista hankkeista alueella ja etsii hankeideoille toteuttajia sekä rahoitusta
- laatii yhteisiä aloitteita ja ehdotuksia vesienhoidon kehittämiseksi Kalajoen vesistöalueella
- ottaa paikallisena sidosryhmänä kantaa aluetta koskevien vesienhoitohankkeiden toteutukseen
- verkostoituu vesistökuunnostusten saralla, kutsuu vierailevia esittelijöitä kokouksiin ja voi vierailla esimerkiksi kunnostuskohteella
- tiedottaa toiminnastaan ja tärkeäksi katsomistaan hankkeista paikallisissa ja alueellisissa medioissa

Lisäksi vesienhoitoryhmä selvittää yhteistyön mahdollisuuksia alueellisten yhteistyökumppanien ja muiden jokilaaksojen toimijoiden kanssa.

Vesienhoitoryhmän visio

Vuonna 2030

- Kalajoen ja sen latvavesistöjen hyvä ekologinen tila on saavutettu ja se säilytetään
- Vesiensuojelun taso ja tietoisuus Kalajoen vesistöalueella on parantunut
- Tulvien aiheuttamat ongelmat ja virtaamapiikit ovat paremmin hallinnassa
- Kalajoen kalataloudellinen arvo on kasvanut
- Rantojen ja vesistöjen virkistyskäyttö on aktiivista
- Kalajoen arvostus on lisääntynyt
- Elinkeinot ja vesistön eri käyttömuodot ovat tasapainossa

Vesienhoitoryhmän jäsenet

Neuvottelukunnan muodostavat alueen kunnat Reisjärvi, Haapajärvi, Nivala, Sievi, Ylivieska, Alavieska ja Kalajoki yhdessä elinkeinon, asiantuntijoiden sekä järjestöjen ja yhdistysten edustajien kanssa. Vesienhoitoryhmään voivat ilmoittautua myös muut vesienhoidosta kiinnostuneet toimijat Kalajoen vesistöalueella, eivät kuitenkaan yksityisinä henkilöinä vaan taustaorganisaationsa edustajina.

Toiminta vuonna 2014

Vesienhoitoryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuonna 2014, kerran keväällä (helmi-toukokuu) ja kerran syksyllä (syys-marraskuu).

Vuonna 2014 vesienhoitoryhmä vakiinnuttaa toimintansa Meidän Kalajoki – Vesienhoito käytännön työnä Kalajoen valuma-alueella -esiselvityshankkeen aikana esitettyjen tavoitteiden mukaisesti. Neuvottelukunnan johtosääntöön sitoudutaan ja päätetään vastuuhenkilöistä. Lisäksi päivitetään ryhmän toimintasuunnitelma seuraavalle vuodelle 2015.

Vesienhoidon edistäminen

Vesistökuormituksen vähentäminen ja vesistöjen kunnostaminen: ryhmä toimii vesiensuojelu-hankkeiden edistämiseksi maa- ja metsätaloudessa, tekee aloitteita kunnostushankkeiksi ja etsii niille toteuttajia ja rahoitusta, aktivoi osakaskuntia ja tuottaa tietoa toimenpidetarpeista. Lisäksi vesienhoitoryhmän kokouksissa tuodaan esiin hyviä paikallisia esimerkkejä. Vesienhoitoryhmä tukee esimerkiksi VYYHTI-hankkeen työpajoissa vuonna 2013 esiin tulleita kunnostusaloitteita.

Vesienhoitoryhmä osallistuu Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen vesienhoidon suunnittelutyöhön kommentoimalla vesienhoitosuunnitelmaa ja toimenpideohjelmaa Kalajoen vesistöalueen osalta uuden päivityskierroksen aikana.

Kalajoen vesienhoitoryhmä osallistuu alueellisen vesienhoidon yhteistoiminnan kehittämiseen. Vesienhoitoryhmän toiminnasta tiedotetaan paikallisille kunnostajille ja muille hanketoimijoille, joita kannustetaan tuomaan ideoita ja tarpeita myös vesienhoitoryhmän tietoon.

Virkistyskäytön ja arvostuksen lisääminen

Virkistyskäyttömahdollisuuksien parantamiseksi voidaan järjestää talkootyötä ja tehdä aloitteita virkistysreiteiksi sekä virkistyskäyttöä edistävien hankkeiden aikaansaamiseksi. Nuoria aktivoidaan harrastustoiminnan ja esimerkiksi 4H:n työpalvelutoiminnan kautta.

Viestintä

Vesienhoitoryhmä tiedottaa toiminnastaan paikallisissa ja alueellisissa tiedotusvälineissä tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuoden aikana. Kokousten materiaali toimitetaan tarpeen mukaan tiedoksi kuntien ympäristölautakunnille.

Kalajoen vesienhoitoryhmä toimii yhteistyössä Kalajoen tulvaryhmän ja Pohjois-Pohjanmaan vesienhoidon yhteistyöryhmän kanssa.

Esitys kustannus- ja rahoitussuunnitelmaksi vuodelle 2014

Vesienhoitoryhmän sihteerin palkkaus (2–3 htkk)	10 000 e
Kokouskulut	1000 e
<u>Tiedotus/materiaalit</u>	<u>500 e</u>
Yhteensä	11 500 e

Rahoitus katetaan kuntien (7) ja Vesikolmio Oy:n rahoitusosuuksilla sekä ulkopuolisella rahoituksella.